

Qazaqstan Respublikasy Zańnama
jáne quqqytyq aqparat institútynyń

JARSHYSY

gylymi-quqqytyq jýrnal №2 (69)-2022

Құрылтайшы және баспагер:

«Қазақстан Республикасының
Заңнама және құқықтық
ақпарат институты» ШЖҚ РМК
2006 жылдан бастап шығады
Журналдың материалдары
www.zqai.kz

сайтында орналастырылған
Заң ғылымдары бойынша диссертациялардың
негізгі ғылыми нәтижелерін жариялауға
арналған басылымдар тізіліміне енгізілген
(ҚР БҒМ БҒССҚК 14.02.2022 ж.
№38 бұйрығы)

Редакциялық кеңес құрамы

Сәрпеков Р.Қ. - з.ғ.к., Қазақстанның еңбек
сіңірген қайраткері (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)
– (төраға)
Абайдідинов Е.М. – з.ғ.д. (Нұр-Сұлтан,
Қазақстан)
Абызов Р.М. – з.ғ.д. (Барнаул, Ресей)
Белых В.С. – з.ғ.д. (Екатеринбург, Ресей)
Губин Е.П. – з.ғ.д. (Мәскеу, Ресей)
Мельник Р.С. – з.ғ.д. (Нұр-Сұлтан,
Қазақстан)
Монсеев А.А. – з.ғ.д. (Мәскеу, Ресей)
Муромцев Г.И. – з.ғ.д. (Мәскеу, Ресей)
Рахметов С.М. – з.ғ.д. (Нұр-Сұлтан,
Қазақстан)
Малиновский В.А. – з.ғ.д. (Нұр-Сұлтан,
Қазақстан)
Унзила Шапақ – з.ғ.д. (Нұр-Сұлтан,
Қазақстан)

Бас редактор

Дүйсенов Е.А. – з.ғ.к.

Редакциялық алқа құрамы

Азер Алиев – PhD (Киль, Германия)
Байниязова З.С. – з.ғ.к. (Саратов, Ресей)
Жанғарашев Р.М. – LL.M (Нұр-Сұлтан,
Қазақстан)
Ишекков К.А. - з.ғ.д., доцент (Мәскеу, Ресей)
Қазбаева Ә.Ғ. – з.ғ.к. (Нұр-Сұлтан,
Қазақстан)
Қайырбаева Л.К. – PhD (Нұр-Сұлтан,
Қазақстан)
Князова А.Ж. – LL.M (Нұр-Сұлтан,
Қазақстан)
Құлжабаева Ж.О. – з.ғ.к. (Нұр-Сұлтан,
Қазақстан)
Нұрғазин Б.К. – з.ғ.к. (Нұр-Сұлтан,
Қазақстан)
Нұрмағамбетов Р.Ғ. – PhD (Челябинск, Ресей)
Примашев Н.М. – з.ғ.к. (Нұр-Сұлтан,
Қазақстан)
Рахымбердин К.Х. – з.ғ.д. (Өскемен,
Қазақстан)
Сәрсенов А.М. – PhD (Нұр-Сұлтан,
Қазақстан)
Тегізбекова Ж.Ч. – з.ғ.к. (Бишкек,
Қырғызстан)
Финк Д.А. – з.ғ.к. (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)

Редактор – **Колтубаева Г.Б.**
Беттеуші – **Тасирова А.С.**
Тел.: 8 (7172) 26-61-29

Қазақстан Республикасы Ақпарат
және коммуникациялар министрлігі
Ақпарат комитетінің
БАҚ есепке қою туралы куәлігі
№ 17761-Ж 25.06.2019 ж.
(Алғашқы есепке қою кезі
№6592-Ж. 07.09.2005 ж.)

Мекен-жайы: Қазақстан Республикасы,
010000, Нұр-Сұлтан қ., Қабанбай-батыр даңғ.,
19, С-блогы, 306-каб., тел.: 8 (7172) 26-61-22
www.zqai.kz, E-mail: instzak-kz@mail.ru
institutzakonodatelstva@gmail.com

Редакция бағанасы..... 7

Конституциялық және әкімшілік құқық

Р.К. СӘРПЕКОВ Конституциялық реформа
Қазақстанның саяси жүйесін қайта бастаудың
негізгі нүктесі ретінде 13

Б.К. НҰРҒАЗИНОВ, А.Н. ОСПАНОВА
Қазақстан Республикасында мемлекеттік
қызметке кіру кезіндегі кейбір ұсыныстар 22

Л.Т. ЖАНҰЗАҚОВА Нормативтік құқықтық
актілердің иерархиясы туралы..... 32

Е.С. ӘБІЛҒАЗИН, Қ.Т. МУРЗАШЕВ
Қазақстан Республикасы азаматтарының төлем
қабілеттілігін және банкроттықты қалпына
келтіру мәселесіне..... 40

В.И. ОЛЕЙНИК, Б.А. АМАНЖОЛОВА
Қазақстан Республикасында заң білімін жетілдіру 47

А.Қ. ҚҰРМАНОВА Генетикалық ақпаратты
пайдаланудың қолданыстағы заңнаманың
нормаларымен регламенттеудің құқықтық мәселелері 57

Азаматтық және азаматтық-процестік құқық

Р.М. ЖАНҒАРАШЕВ Біріккен Корольдіктің
корпоративтік басқару кодексінде «сақта
немесе түсіндір» қағидатының тиімділігін
қалай арттыруға болады? 67

Е.Г. КОМИССАРОВА (Пермь қ., РФ),
С.К. ЫДЫРЫШЕВА, Т.В. КРАСНОВА
(Тюмень қ., РФ) Өгей әке мен өгей баланың
жеке мүліктік емес қатынастары: құқықтық
мәндерін іздеу..... 73

М.Қ. ЖҮСПБЕКОВА, Э.О. ТОЙЛЫБЕКОВА,
К.Ж. ЖАРЕКЕЕВ Қазақстан Республикасында
аграрлық секторды тамақ және азық-түлік
қауіпсіздігін қамтамасыз етудің шарты
ретінде дамыту 86

Р.Г. НҰРМАҒАМБЕТОВ, С.М. ШОНАЕВА
Қазақстан Республикасында еңбекті қорғау
саласындағы білім беру қызметтерінің баға
демпингін теориялық-құқықтық еңсеру туралы
мәселеге: қатынастарды реттеу қағидаттарын
бекітудегі шет елдердің тәжірибесі 95

Ш.У. БУРАШОВ, Б.А. ТАЙТОРИНА,
Д.Н. БЕКЕЖАНОВ Қазақстан Республикасындағы
білім беру қызметтерін тұтынушылардың құқықтары:
тұжырымдамалау мәселелері және заңнаманы
жаңғырту сұрақтары 104

А.Қ. ҚАЙШАТАЕВА, Р.Т. БАЯЗИТОВА Еңбек құқық қатынастарындағы стандарттар: теориялық-құқықтық талдаудың кейбір аспектілері.....	116
А.Қ. ҚАЛДЫБАЕВ Компаниялардың қатысу үлестерін (акцияларын) иеліктен шығару туралы шарттарда және корпоративтік шарттарда шетелдік заңнаманы қолдану.....	125
Қылмыстық құқық және қылмыстық процесс	
С.С. ҚАРЖАУБАЕВ Алқабилер сотының соттылығын кеңейту: заңнама мен құқықтық техниканың тұрақтылығы мәселелері	134
М.Ш. ҚҰРМАНҒАЛИ, Ж.Ю. САЙЛИБАЕВА Әлеуметтік желілердегі судьялық этика: халықаралық стандарттар және шетелдік тәртіптік тәжірибе.....	142
А.Қ. ҚАНАТОВ, М.А. ШӘКЕНОВ Қазақстандағы адам құқықтары жөніндегі уәкіл институты (заң шығарудағы иммерсивті ұстаным)	152
Ж.Ө. ӨМІРӘЛІ, Б.Қ. ИЛЬЯСОВА Сот билігінің егемендігі.....	163
Халықаралық құқық және салыстырмалы құқықтану	
А.М. ҚАРАТАЕВА, Д.Б. МАХАМБЕТСАЛИЕВ АҚШ-тағы атқарушы биліктің конституциялық-құқықтық реттелуі	175
А.А. АХМЕТОВА, К. ЭСПЛЮГЕС (Валенсия қ., Испания), З.М. БАЙМАГАМБЕТОВА Дүниежүзілік сауда ұйымының келісімдерін астық саудасы жөніндегі дауларда қолдану практикасы.....	185
Құқықтық мониторинг	
С.И. КЛИМКИН, А.Ф. ҚАЗБАЕВА Коммерциялық емес ұйымдарды заңнамалық реттеудің тиімсіздігі туралы мәселесіне.....	195
А.Ө. ҚАЛИЕВА «Кәсіптік одақтар туралы» Қазақстан Республикасы Заңының ақаулары туралы мәселеге (кәсіподақтар саласындағы заңнаманы талдау нәтижелері).....	204
Мемлекеттік тілдегі заңшығармашылық практикасынан	
Н.М. ПРИМАСHEB Терминдер қорының жай-күйі және оны жетілдірудің кейбір жолдары (әскери іс саласы мысалында)	213
Жас ғалым мінбері	
Е.Б. АХМЕТОВ, М.К. ЖҮРҮНОВА Қазақстан Республикасының әкімшілік сот ісін жүргізу және әкімшілік рәсімдердің қағидаттарын жіктеу мәселесіне.....	223
Т.А. МАЗУРОВА (Минск Қ., БР) Професионалды спорт саласындағы қызметті жүзеге асыратын қызметкерлермен еңбек шартын тоқтата тұрудың кейбір құқықтық проблемалары (Беларусь Республикасы мен Ресей Федерациясының заңнамасы бойынша)	234
М.А. АЛДИЯРХАН Қазақстан Республикасы қылмыстық заңнамасы бойынша түзеу жұмыстарын қолданудың әлеуетін арттыру мәселелері	244
Р.Ж. БӘЙШЕВ Тұтынушылық несиелеуді реттеудің салыстырмалы-құқықтық талдауы (Еуропа, Ресей және Қазақстан тәжірибесі).....	254
Е.К. ТОРСЫҚБАЕВ Өндіріп алушы талаптары көлемінің және мәжбүрлеп орындату шараларының арақатынасы қағидатын сақтау.....	263
«Жаршынын» архивтегі беттері	
А. Б. ШАЙКЕНОВА Жаңартылатын энергия көздерін пайдалануды нормативтік реттеуді жетілдіру мәселелері туралы Е. А. Дүйсеновтың, А. К. Лямбекованың ғылыми жарияланымна қайта оралғанда, №3(48)-2017 Нравится17.....	271
Р.К. СӘРПЕКОВ Ұлы ұстазды еске алу	277

Учредитель и издатель:
РГП на ПХВ «Институт законодательства
и правовой информации
Республики Казахстан»
Издается с 2006 года

Все материалы журнала размещаются на
сайте www.zqai.kz
Включен в перечень изданий для публикации
основных научных результатов диссертаций
по юридическим наукам
(Приказ КОКСОН МОН РК №38
от 14.02.2022 г.)

Состав Редакционного совета

Сарпеков Р.К. – к.ю.н., Заслуженный дея-
тель Казахстана (Нур-Султан, Казахстан)
– (председатель)
Абайдельдинов Е.М. – д.ю.н. (Нур-Султан,
Казахстан)
Абызов Р.М. – д.ю.н. (Барнаул, Россия)
Белых В.С. – д.ю.н. (Екатеринбург, Россия)
Губин Е.П. – д.ю.н. (Москва, Россия)
Мельник Р.С. – д.ю.н. (Нур-Султан,
Казахстан)
Моисеев А.А. – д.ю.н. (Москва, Россия)
Муромцев Г.И. – д.ю.н. (Москва, Россия)
Рахметов С.М. – д.ю.н. (Нур-Султан,
Казахстан)
Малиновский В.А. – д.ю.н. (Нур-Султан,
Казахстан)
Унзила Шапак – д.ю.н. (Нур-Султан,
Казахстан)

Главный редактор

Дюсенов Е.А. – к.ю.н.

Состав Редакционной коллегии

Азер Алиев – PhD (Киль, Германия)
Байниязова З.С. – к.ю.н. (Саратов, Россия)
Джангарашев Р.М. – LL.M (Нур-Султан,
Казахстан)
Ишеков К.А. – д.ю.н. (Москва, Россия)
Казбаева А.Г. – к.ю.н. (Нур-Султан,
Казахстан)
Каирбаева Л.К. – PhD (Нур-Султан,
Казахстан)
Киязова А.Ж. – LL.M (Нур-Султан,
Казахстан)
Кулжабаева Ж.О. – к.ю.н. (Нур-Султан,
Казахстан)
Нургазинов Б.К. – к.ю.н. (Нур-Султан,
Казахстан)
Нурмагамбетов Р.Г. – PhD (Челябинск,
Россия)
Примашев Н.М. – к.ю.н. (Нур-Султан,
Казахстан)
Рахимбердин К.Х. – д.ю.н. (Усть-Каменно-
горск, Казахстан)
Сарсенов А.М. – PhD (Нур-Султан, Казах-
стан)
Тегизбекова Ж.Ч. – к.ю.н. (Бишкек,
Кыргызстан)
Финк Д.А. – к.ю.н. (Нур-Султан, Казахстан)

Редактор – **Колтубаева Г.Б.**
Верстка – **Тасирова А.С.**
Тел.: 8 (7172) 26-61-29

Свидетельство о постановке
на учет СМИ № 17761-Ж
от 25.06.2019 г. Комитета информации
Министерства информации и коммуникаций
Республики Казахстан (Первичная постановка
на учет №6592-Ж, 07.09.2005 г.)

Адрес: Республика Казахстан, 010000,
г. Нур-Султан, пр. Кабанбай батыра, 19,
блок С, каб. 306, тел.: 8(7172) 26-61-22
www.zqai.kz, E-mail: instzak-kz@mail.ru
institutzakonodatelstva@gmail.com

ВЕСТНИК

Института законодательства и правовой информации Республики Казахстан

научно-правовой журнал №2 (69)-2022

Колонка редакции 9

Конституционное и административное право

Р.К. САРПЕКОВ Конституционная реформа как
основной поинт перезапуска политической
системы Казахстана 13

Б.К. НУРГАЗИНОВ, А.Н. ОСПАНОВА

Некоторые предложения при поступлении на
государственную службу в Республике Казахстан 22

Л.Т. ЖАНУЗАКОВА Об иерархии нормативных

правовых актов 32

Е.С. АБУЛГАЗИН, К.Т. МУРЗАШЕВ К вопросу

о восстановлении платежеспособности
и банкротстве граждан Республики Казахстан 40

В.И. ОЛЕЙНИК, Б.А. АМАНЖОЛОВА

Совершенствование юридического образования
в Республике Казахстан 47

А.К. КУРМАНОВА Правовые вопросы

регламентации использования генетической
информации по действующему законодательству 57

Гражданское и гражданско-процессуальное право

Р.М. ДЖАНГАРАШЕВ Каким образом можно
повысить эффективность принципа «соблюдай
или разьясней» в кодексе корпоративного
управления Соединенного Королевства 67

Е.Г. КОМИССАРОВА (г. Пермь, РФ),

С.К. ИДРЫШЕВА, Т.В. КРАСНОВА (г. Тюмень, РФ)
Личные неимущественные отношения отчима
и пасынка: в поисках юридических сущностей 73

М.К. ЖУСУПБЕКОВА, Э.О. ТОЙЛЫБЕКОВА,

К.Ж. ЖАРЕКЕЕВ Развитие аграрного сектора
как условие обеспечения пищевой
и продовольственной безопасности
в Республике Казахстан 86

Р.Г. НУРМАГАМБЕТОВ, С.М. ШУНАЕВА

К вопросу о теоретико-правовом преодолении
ценового демпинга образовательных услуг
в сфере охраны труда в Республике Казахстан:
опыт зарубежных стран в закреплении принципов
регулирующих отношений 95

Ш.У. БУРАШОВ, Б.А. ТАЙТОРИНА,

Д.Н. БЕКЕЖАНОВ Права потребителей
образовательных услуг в Республике Казахстан:
проблемы концептуализации и вопросы
модернизации законодательства 104

СОДЕРЖАНИЕ

А.К. КАЙШАТАЕВА, Р.Т. БАЯЗИТОВА

Стандарты в трудовых правоотношениях: некоторые аспекты теоретико-правового анализа 116

А.К. КАЛДЫБАЕВ Применение иностранного права в договорах по отчуждению долей участия (акций) компаний и в корпоративных договорах 125

Уголовное право и уголовный процесс

С.С. КАРЖАУБАЕВ Расширение подсудности суда присяжных: проблемы стабильности законодательства и юридической техники 134

М.Ш. ҚҰРМАНҒАЛИ, Ж.Ю. САЙЛИБАЕВА Судейская этика в социальных сетях: международные стандарты и зарубежная дисциплинарная практика 142

А.К. КАНАТОВ, М.А. ШАКЕНОВ Институт Уполномоченного по правам человека в Казахстане (иммерсивный подход в законотворчестве)..... 152

Ж.Ө. ӨМІРӘЛІ, Б.Қ. ИЛЬЯСОВА Суверенитет судебной власти..... 163

Международное право и сравнительное правоведение

А.М. КАРАТАЕВА, Д.Б. МАХАМБЕТСАЛИЕВ Конституционно-правовое регулирование исполнительной власти в США 175

А.А. АХМЕТОВА, К. ЭСПЛЮГЕС (г. Валенсия, Испания),
З.М. БАЙМАГАМБЕТОВА Практика применения соглашений Всемирной торговой организации в спорах по торговле зерном 185

Правовой мониторинг

С.И. КЛИМКИН, А.Г. КАЗБАЕВА К вопросу о неэффективности законодательного регулирования некоммерческих организаций 195

К.У. КАЛИЕВА К вопросу о дефектах Закона Республики Казахстан «О профессиональных союзах» (результаты анализа законодательства в сфере профсоюзов) 204

Из практики законотворчества на государственном языке

Н.М. ПРИМАШЕВ Состояние фонда терминов и некоторые пути его совершенствования (на примере сферы военного дела)..... 213

Трибуна молодого ученого

Е.Б. АХМЕТОВ, М.К. ЖУРУНОВА К вопросу о классификации принципов административного судопроизводства и административных процедур Республики Казахстан 223

Т.А. МАЗУРОВА (г. Минск, РБ) Некоторые правовые проблемы приостановления трудового договора с работниками, осуществляющими деятельность в сфере профессионального спорта (по законодательству Республики Беларусь и Российской Федерации) 234

М.А. АЛДИЯРХАН Вопросы повышения потенциала применения исправительных работ по уголовному законодательству Республики Казахстан 244

Р.Ж. БАИШЕВ Сравнительно-правовой анализ регулирования потребительского кредитования (опыт Европы, России и Казахстана)..... 254

Е.К. ТОРСЫКБАЕВ Соблюдение принципа соотносимости объема требований взыскателя и мер принудительного исполнения 263

Архивные страницы «Вестника»

А.Б. ШАЙКЕНОВА Возвращаясь к научной публикации Дюсенова Е.А., Лямбековой А.К. о вопросах совершенствования нормативного регулирования использования возобновляемых источников энергии, №3(48)-2017 271

Р.К. САРПЕКОВ Памяти великого учителя 277

Bulletin of Institute of Legislation and Legal Information of the Republic of Kazakhstan

JARSHYSY

scientific and legal journal №2 (69)-2022

Founder and publisher:
RSE on the REM «Institute of Legislation and Legal information of the Republic of Kazakhstan»
Published since 2006
All journal materials are placed on the website
www.zqai.kz
Included in the list of publications of basic scientific results of dissertations on legal sciences (Order CCES MES RK №38 from 14.02.2022)

Editorial Council members

Sarpekov R.K. – c.j.s., *Honored Worker of Kazakhstan (Nur-Sultan, Kazakhstan) – (Chairman)*
Abayeldinov E.M. – d.j.s. (*Nur-Sultan, Kazakhstan*)
Abyzov R.M. – d.j.s. (*Barnaul, Russian*)
Belih V.S. – d.j.s. (*Ekaterinburg, Russian*)
Gubin E.P. – d.j.s. (*Moscow, Russian*)
Melnik R.S. – d.j.s. (*Nur-Sultan, Kazakhstan*)
Moiseev A.A. – d.j.s. (*Moscow, Russian*)
Murumcev G.I. – d.j.s. (*Moscow, Russian*)
Rahmetov S.M. – d.j.s. (*Nur-Sultan, Kazakhstan*)
Malinovski V.A. – d.j.s. (*Nur-Sultan, Kazakhstan*)
Unzila Shapak – d.j.s. (*Nur-Sultan, Kazakhstan*)

Chief Editor

Dyussenov Ye.A. – c.j.s.

Editorial Board members

Azer Aliyev – PhD (*Kiel, Germany*)
Bainiyazova Z.S. – c.j.s. (*Saratov, Russian*)
Dzhangarashev R.M. – LLM (*Nur-Sultan, Kazakhstan*)
Ishekov K.A. – d.j.s. (*Moscow, Russian*)
Kazbayeva A.G. – c.j.s. (*Nur-Sultan, Kazakhstan*)
Kairbaeva L.K. – PhD (*Nur-Sultan, Kazakhstan*)
Kiyazova A.Zh. – LLM (*Nur-Sultan, Kazakhstan*)
Kulzhabayeva Zh.O. – c.j.s. (*Nur-Sultan, Kazakhstan*)
Nurgazinov B. K. – c.j.s. (*Nur-Sultan, Kazakhstan*)
Nurmagambetov R.G. – PhD (*Chelyabinsk, Russian*)
Primashev N.M. – c.j.s. (*Nur-Sultan, Kazakhstan*)
Rakhimberdin K.H. – d.j.s. (*Ust-Kamenogorsk, Kazakhstan*)
Sarsenov A.M. – PhD (*Nur-Sultan, Kazakhstan*)
Tegizbekova Zh.Ch. – c.j.s. (*Bishkek, Kyrgyzstan*)
Fink D.A. – c.j.s. (*Nur-Sultan, Kazakhstan*)

Editor – **Koltubaeva G.B.**

Layout – **Tasirova A.S.**
Tel.: 8 (7172) 26-61-29

The certificate of registration of mass media №17761-G from 25.06.2019 from the Information Committee of the Ministry of Information and Communications of the Republic of Kazakhstan (Number and date of primary registration №6592-Zh.07.09.2005.)

Address: The Republic of Kazakhstan, 010000, Nur-Sultan, Kabanbay-batyr ave., 19, block C, office 306, tel.: 8(7172)26-61-22
www.zqai.kz, e-mail: instzak-kz@mail.ru
institutzakonodatelstva@gmail.com

Editorial	11
Constitutional and Administrative Law	
R.K.SARPEKOV Constitutional reform as the main point of restarting the political system of Kazakhstan.....	13
B.K. NURGAZINOV, A. N. OSPANOVA Some proposals for entering public service in the Republic of Kazakhstan.....	22
L.T. ZHANUZAKOVA On the hierarchy of normative legal acts	32
E.S. ABULGAZIN, K.T. MURZASHEV To the question of restoration of solvency and bankruptcy of citizens of the Republic of Kazakhstan	40
V.I. OLEINIK, B.A. AMANZHOLVA Improvement of legal education in the Republic of Kazakhstan.....	47
A.K. KURMANOVA Legal issues of regulation of the use of genetic information by the norms of the current legislation	57
Civil and Civil Procedure Law	
R.M. JANGARASHEV How can the effectiveness of the «comply or explain» principle in the UK corporate governance code be improved?.....	67
E.G. KOMISSAROVA (Perm, Russia), S.K. IDRYSHEVA, T.V. KRASNOVA (Tyumen, Russia) Personal non-property relationships of the step-father and stepson: in search of legal entities.....	73
M.K. ZHUSUPBEKOVA, E.O. TOYLYBEKOVA, K.ZH. ZHAREKEEV Development of the agricultural sector in the Republic of Kazakhstan as a condition for ensuring food and food security	86
R.G. NURMAGAMBETOV, S.M. SHUNAEVA To the question of theoretical and legal overcoming of educational services price dumping in the sphere of occupational safety in the Republic of Kazakhstan: experience of foreign countries in consolidation of the principles of regulation of relations.....	95
SH.U. BURASHOV, B.A. TAITORINA, D.N. BEKEZHANOV Rights of consumers of educational services in the Republic of Kazakhstan: problems of conceptualization and issues of modernization of legislation	104
A.K. KAISHATAYEVA, R.T. BAYAZITOVA Standards in labor relations: some aspects of theoretical and legal analysis.....	116

CONTENT

A. KALDYBAYEV The application of foreign law in agreements on the alienation of participation interests (shares) of companies and in corporate agreements 125

Criminal law and Criminal procedure

S.S. KARZHAUBAYEV Expanding the jurisdiction of the jury: problems of stability of legislation and legal technology 134

M. KURMANGALI, ZH. SAILIBAYEVA Judge ethics in social networks: international standards and foreign disciplinary practice 142

A.K. KANATOV, M.A. SHAKENOV Institute of the commissioner for human rights in Kazakhstan (immersive approach to lawmaking) 152

ZH. ӨMIRALI, B.K. ILYASOVA Sovereignty of the judiciary 163

International law and Comparative law

A.M. KARATAYEVA, D.B. MAKHAMBETSALIYEV Constitutional legal regulation of the executive branch in the United States..... 175

A.A. AKHMETOVA, C. ESPLUGUES (Valencia, Spain),
Z.M. BAIMAGAMBETOVA The practice of applying World Trade Organization agreements in grain trade disputes 185

Legal monitoring

S.I. KLIMKIN, A.G. KAZBAYEVA To the question of inefficiency of legislative regulation of non-commercial organizations..... 195

К.У. КАЛИЕВА К вопросу о дефектах Закона Республики Казахстан «О профессиональных союзах» (результаты анализа законодательства в сфере профсоюзов) 204

From the lawmaking practice in the official language

N.M. PRIMASHEV The state of the fund of terms and certain ways to improve it (on the example of the sphere of military affairs) 213

Young researchers' tribune

Y.B. AKHMETOV, M.K. ZHURUNOVA On the classification of the principles of administrative proceedings and administrative procedure of the Republic of Kazakhstan..... 223

T.A. MAZUROVA (Minsk, RB) Some legal problems of suspension of an employment contract in the field of professional sports (under the legislation of the Republic of Belarus and the Russian Federation)..... 234

M.A. ALDIYARKHAN Issues of increasing the potential for the use of correctional labor in the criminal legislation of the Republic of Kazakhstan 244

R. BAISHEV Legal comparative analysis of consumer lending regulation (experience of Europe, Russia and Kazakhstan)..... 254

E.K. TORSYKBAEV Compliance with the principle of correlation of the volume of the claimant's claims and enforcement measures 263

The archive pages of the «Bulletin»

A.B. SHAIKENOVA Returning to the scientific publication of Dyussenov Ye.A., Lyambekova A.K. on the issues of improving regulation of the use of renewable energy sources, №3(48)-2017 271

R.K.SARPEKOV To the memory of a great teacher..... 277

HOW CAN THE EFFECTIVENESS OF THE «COMPLY OR EXPLAIN» PRINCIPLE IN THE UK CORPORATE GOVERNANCE CODE BE IMPROVED?

Jangarashev Rolan Maratovich

*Deputy Director of the Institute of Legislation
and Legal Information of the Republic of Kazakhstan,
Republic of Kazakhstan, Nur-Sultan; e-mail: dzhangarashev.r@zqai.kz*

Abstract. *The article considers features of corporate government established by the UK Corporate governance code and the increasing necessity in the improvement of corporate governance. The author identifies key problems and analyzes basic models of modern corporate management. Main factors of the increase of enterprises' corporate management efficiency identified by the author comprise academic novelty and practical value of the article. The article considers advantages of the "comply or explain" principle, which consists in adaptation of management rules to specific characteristics of individual companies. It is believed that this principle leads to better corporate governance outcomes than the «one size fits all» approach. However, the effectiveness of "comply or explain" approach depends on the existence of several crucial condition, such as quality of the explanation part of the principle. As it has been identified poor quality explanations can affect among others to the accountability and transparency of companies financial operations, the effectiveness of stock markets, the ability of shareholders to evaluate corporate behavior. Author analyses the corporate practice of some European countries, which implement the corporate practice of controlling companies' explanations of inapplicable principle by establishing an independent monitoring body. However, it seems that such practice has some flows and such practice needs thorough evaluation before its implementation. The author also mentions Kazakhstani experience and contemplates on the future perspectives of the development of a corporate governance code in Kazakhstan.*

Key words: *comply or explain; corporate governance; financial regulation, voluntariness, efficiency.*

БІРІККЕН КОРОЛЬДІКТИҢ КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ КОДЕКСІНДЕ «САҚТА НЕМЕСЕ ТҮСІНДІР» ҚАҒИДАТЫНЫҢ ТИІМДІЛІГІН ҚАЛАЙ АРТТЫРУҒА БОЛАДЫ?

Ролан Маратұлы Жанғарашев

*Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат
институтының директорының орынбасары,
Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ.; e-mail: dzhangarashev.r@zqai.kz*

Аннотация. *Мақалада Ұлыбританияның корпоративтік басқару кодексінде белгіленген корпоративтік басқарудың ерекшеліктері қарастырылған. Корпоративтік басқаруды жетілдірудің өскелең өзектілігі қарастырылды. Негізгі проблемалар анықталып, қазіргі заманғы корпоративтік басқарудың негізгі модельдері талданды. Мақаланың ғылыми жаңалығы мен практикалық құндылығы автордың кәсіпорындарды корпоративтік басқарудың тиімділігін арттырудың негізгі факторларын анықтайтындығында. Мақалада басқару ережелерін жеке компаниялардың ерекшеліктеріне бейімдеуден тұратын «сақтау немесе түсіндіру» қағидатының артықшылықтары қарастырылады. Бұл прин-*

цип «бір өлшем бәріне сәйкес келеді» тәсілінен гөрі корпоративті басқарудың тиімді нәтижелеріне әкеледі деп саналады. Алайда, сақтауға немесе түсіндіруге негізделген тәсілдің тиімділігі кейбір маңызды шарттардың болуына байланысты. Осындай шарттардың бірі – принциптің түсіндірме бөлігінің сапасы. Анықталғандай, сапасыз түсініктемелер, басқалармен қатар, компаниялардың қаржылық операцияларының есептілігі мен ашықтығына, қор нарықтарының тиімділігіне, акционерлердің корпоративтік мінез-құлықты бағалау қабілетіне әсер етуі мүмкін. Автор тәуелсіз бақылаушы орган құру арқылы бақылаушы компанияларды қағидатқа қолданылмайтын түсіндірудің корпоративтік практикасы енгізілетін кейбір Еуропа елдерінің қолданыстағы корпоративтік практикасын талдайды. Алайда, мұндай тәжірибенің кейбір кемшіліктері бар және мұндай тәжірибені енгізер алдында мұқият бағалау керектігін қатарстырған. Сондай-ақ, автор корпоративтік басқару кодексін әзірлеудегі қазақстандық тәжірибенің болашақ перспективаларына назар аударған.

Түйін сөздер: сақтау немесе түсіндіру; корпоративтік басқару; қаржылық реттеу, еріктілік, тиімділік.

КАКИМ ОБРАЗОМ МОЖНО ПОВЫСИТЬ ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПРИНЦИПА «СОБЛЮДАЙ ИЛИ РАЗЪЯСНЯЙ» В КОДЕКСЕ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ СОЕДИНЕННОГО КОРОЛЕВСТВА

Джангарашев Ролан Маратович

Заместитель директор Института законодательства и
правовой информации Республики Казахстан,
Республика Казахстан, г. Нур-Султан; e-mail: dzhangarashev.r@zqai.kz

Аннотация. В статье рассматриваются особенности корпоративного управления, установленные Кодексом корпоративного управления Великобритании. Рассмотрена возрастающая безотлагательность улучшения корпоративного управления. Выявлены ключевые проблемы и проанализированы основные модели современного корпоративного управления. Научная новизна и практическая ценность статьи заключается в том, что автор выделяет основные факторы повышения эффективности корпоративного управления предприятиями. В статье рассматриваются преимущества принципа «соблюдай или объясняй», заключающегося в адаптации правил управления к специфике отдельных компаний. Считается, что этот принцип приводит к лучшим результатам корпоративного управления, чем подход «единый для всех». Однако эффективность подхода соблюдения или объяснения зависит от наличия некоторых важных условий. Одним из таких условий является качество пояснительной части принципа. Как было установлено, некачественные объяснения могут повлиять среди прочего на подотчетность и прозрачность финансовых операций компаний, эффективность фондовых рынков, способность акционеров оценивать корпоративное поведение. Автор анализирует существующую корпоративную практику некоторых европейских стран, в которых внедряется корпоративная практика разъяснения контролирующими компаниями неприменимого принципа путем создания независимого контрольного органа. Вместе с тем такая практика, как представляется, имеет определенную динамику, и такую практику следует тщательно проанализировать до ее внедрения. Автор также обратил внимание на практику и рассмотрел будущие перспективы казахстанского опыта разработки кодекса корпоративного управления.

Ключевые слова: соблюдать или объяснять; корпоративное управление; финансовое регулирование, добровольность, эффективность,

Introduction

The UK Corporate Governance Code, formerly known as the Consolidated Code, is considered one of the most influential corporate governance codes worldwide. Its main characteristic, and what makes it different from the Sarbanes-Oxley Act in the United States, is the flexibility, which it offers to companies. The voluntariness and flexibility of the Code is conceptualized in the «comply or explain» principle, which is applied not only in the UK, but at the EU level and beyond as well.

The «comply or explain» principle is used to inform investors and public through a statement of compliance with the best corporate practice, or otherwise explain why that practice is inapplicable.

The concept was first introduced in the UK following the recommendations of the 1992 Cadbury Report¹. The «comply or explain» principle currently forms the basis of the European code-based approach to corporate governance.

Thus, some national European bodies have established a set of good corporate governance practices that are expected to be adopted. In fact, these national codes of corporate governance set out rules or guidelines that are not binding, but companies must either comply with them or publicly explain why they do not comply with some of their provisions.

A compliance-based approach can be particularly important in emerging market economies where the organizational structure, ownership and control of companies are complex and where optimal governance arrangements are evolving to maximize companies' value.

Despite the wide popularity of the «Comply or explain» principle, there is an increasing concern around its practical effectiveness. A number of studies suggest that this principle does not work properly. Seidl D., Sanderson P. & Roberts J. [1] argue that there are few deeply detailed studies conducted on the «comply or explain» approach, which could explore its better practical use.

Nevertheless, this paper will describe the current practical use of the «comply or explain» approach, outline some of the main problems, including poor quality of explanations and in-

appropriate corporate performance, provide and evaluate the solution of implementation of an independent monitoring authority from international experience and shortly examine Kazakhstan's experience. It seems to be true that «comply or explain» principle should have more sophisticated regulatory mechanisms in the Code, and more research should be done on this matter.

Materials and methods

In order to achieve the research goal, the universal dialectical method of cognition was used, as well as private scientific and special research methods based on it: comparative legal, systemic, formal legal, methods of legal modeling.

Discussion and results

The corporate governance, as a part of the company law, aims to create effective management mechanisms in order to provide the security of the shareholders welfare and companies successful development. The Cadbury Committee² had conceptualized the definition of corporate governance as a system by which companies are directed and controlled. According to Mallin [1] the majority of the European countries adopted corporate governance codes in order to increase investors' confidence in the company and create accountable and transparent management system.

In the UK, the Corporate Governance Code is a collection of the best practices and recommendations, including leadership, effectiveness, accountability, and relations with shareholders, which have been promoted for private companies by Financial Reporting Council³. It is an independent regulator responsible for improvement of the corporate governance in the UK.

Notably, successful development of the corporate governance in the UK became possible due to the operation of the «Comply or Explain» principle as the main concept of the Code [2]. The core idea of this concept is the principle of flexibility. This means that private companies can choose whether to agree with the Code recommendations or not. Today, the

¹ Cadbury A. (1992). *Report of the Committee on the Governance. Financial Aspects of Corporate London, Gee.* (22.04.2022)

² *Ibid.*

³ *Financial Reporting Council (2011) Response European Commission Green Paper on the EU corporate governance framework // <https://www.frc.org.uk/Our-%20corporat.pdf> (20.04.2022).*

Code is perceived as a leading international trademark for the best corporate governance practice in both theory and praxis [3].

It is necessary to give an explanation on how the comply or explain principle works. Despite the fact that the idea of the principle is quite simple, scholars define it differently. Perhaps, the most extensive definition of the «comply or explain» principle is:

characterized by voluntary compliance with the recommended provisions and mandatory disclosure: companies have to state in their annual reports whether they comply with the Code provisions, identify any areas of non-compliance, and explain the reasons in light of their own particular circumstances [3].

In other words, private companies are independent to agree or disagree with any of the Code recommendations. If a company accepts the Code's provisions, it will «comply» with them. If it does not comply, it has to «explain» why. These simple procedures seem to be an effective mechanism for private companies' excellent corporate performance.

However, there are some practical limitations of the «comply or explain» principle such as increasing number of explanations for non-compliance with the Code provisions. It has been found that in 2004 the percentage of the companies, which are completely opposed to the given provisions, was less than 10 [3]. This tendency has been deteriorating in the following years. According to Shrives and Brennan roughly half of the private companies between 2011 and 2012 have not complied with the Code recommendations. Perhaps, fundamental reason for this growth is that the Code does not provide explicit guidance on how to construct explanations for non-compliance. As a result, companies might provide inadequate and meaningless explanations. Surprisingly, none of authors does not have a distinct definition for such explanations, which makes them difficult to distinguish. Therefore, it seems that growing number of explanations can have a detrimental effect on the «explain» part of the principle and challenge the whole premise of the «comply or explain» approach and its practical effectiveness.

As a result of growing number of private companies' explanations on unaccepted recommendations, it may have certain negative consequences. Particularly, they might have a negative impact on the quality of explanations, which can result in to inappropriate corporate performance.

As mentioned before, if companies do not

comply with the Code provisions, they are required to provide well-reasoned explanations for such departures. There are several studies suggesting that an increasing quantity of non-compliance cases might result in corresponding numbers of poor quality explanations [5]. Difficulties, however, in analysing these studies arise from the fact that they do not have a clear definition of «explanation quality».

Nevertheless, fairly straightforward reasons for poor quality explanation were suggested by Shrives and Brennan [6]. First, companies might consider the Code as a mandatory act, which they are obliged to comply. Consequently, under its pressure, they can draft more generalized rather than specific explanations [6]. This means that companies may craft expected, but not necessarily appropriate explanations. Next, they might duplicate other companies' explanations by partly copying the structure which does not necessarily fit in to a company's own circumstances. Finally, if a company uncertain about how to draft correct deviations, they may fully copy other companies' original explanations. In other words, departures will have identical characteristics even if they do not match the company's own circumstances. All three reasons for such explanations can be estimated as companies' patterned act which lead to poor quality explanations.

As a consequence of a failure to provide substantive reasons for deviations from the Code, companies may have inappropriate corporate performance. Existing literature does not provide particular instances of companies such performance which makes it nearly impossible to examine. Nonetheless, example of Morrison Company can highlight the importance of providing valuable explanations for non-compliance which are directly connected to the companies' successful performance. According to Arcot, Bruno and Faure-Grimaud [3] Morisons Company mostly was not compliant with the code recommendations and provided explanations for non-compliance claimed to be of poor quality. Shareholders were not genuinely concerned by this fact as long as performance of the company was satisfactory. In 2004 it announced profit warning for the first time in a hundred years of operation and disclosed inability to estimate its financial position for the next year. Ultimately, in 2005 Morisons lost 30% of its market value. Arcot, Bruno and Faure-Grimaud [3] emphasise that poor quality explanations usually become noticeable after a period of company's inappropriate performance. Despite the absence of actual examples in

the literature, many companies have similar features with the example of Morisons.

It seems that growing tendency of an inferior quality of explanations and poor management requires several decisive actions, aimed to improve a proper functioning of the «comply or explain» principle. The UK authors highlight the possibility of creating a separate independent organisation responsible for examining the quality of explanations. This organisation might improve such explanations which can have a positive effect on companies' corporate governance and improve the «comply or explain» principle.

According to Keay [2], the UK does not have an independent regulatory entity. It has been suggested that such body could have better likelihoods of detection of a poor quality explanations than investors have. In order to create this independent monitoring body, Britain could adopt some of the best international practices. Keay [2], determines three European countries, which have an empowered monitoring body. First, in Spain a relevant institute is authorised to verify the fact that companies provided satisfactory information explaining the reasons for the departures. Furthermore, the institute publishes its findings on explanations for shareholders judgement. These publications can be used as a basis for the best practices. Second, the regulatory authority in Slovenia correspond to the code recommendations and if so, checks whether such deviations are accurate and adequate. Dutch experience slightly deviates from previously mentioned countries. There is no a separate regulatory body in the Netherlands. Alternatively, there is a community with the assigned function to ensure that its Corporate Governance Code meets actual and practical requirements. Additionally, the European Commission in its Green Paper⁴ suggested that an independent monitoring body can sophisticate the corporate governance practice. Presumably, separate regulatory authority might better detect poor quality of non-compliance.

Conceivably, an implementation of these practices in the UK can be an effective way to enhance the practical use of the «comply or explain» concept. The increase in the number of meaningful and valid explanations by creating an external body might prevent the risk of failure in a company's equity and develop the «comply or explain» principle's mechanism.

However, this postulated solution of delegating monitoring functions to an external body might not successfully operate in the UK. Keay [2] stresses that there is no assurance or warranty that the regulatory authority will cultivate the «comply or explain» approach in terms of improving quality of explanations or ameliorating corporate performance. On the contrary, there is an abundant evidence showing the failure of these regulatory entities operation in Europe. In Spain, for instance, authority of the regulatory body was abrogated in 2006 due to problematic issues with delegating regulatory roles [2]. Clearly, at this point, introducing this type of regulatory body may create grounds for conflict of interests between different organizations willing to undertake this role. It appears that there is a certain difficulty in choosing the right regulatory authority, to whom delegate monitoring authority. It can be either private or government body. Most surprisingly, Spanish regulatory entity did not actually examine a single companies' explanation for departures during its authority period.

In response to suggestions of the European Commission's Green Paper, the FRC opposed the necessity to have regulator, because it is shareholders' responsibility to evaluate whether explanations are acceptable or not [2]. Inconvenience of those suggestions has been highlighted with the fact that regulators may encroach on investors' rights to examine non-compliances which is contrary to the «comply or explain» principle. It seems that international practices cannot improve practical mechanisms of the principle without disregarding its major doctrine throughout establishing an external body. Therefore, it may be difficult to adopt these experiences from other countries in which they do not properly operate.

A compliance-based approach can be particularly important for the emerging market of Kazakhstan where the organizational structure, ownership and control of companies, which are considered to be at its emerging and complex development. In an attempt to cope with these matters Kazakhstan has only developed the draft of the National Code of Corporate Governance and it is uncertain whether it will be adopted.

Moreover, considering that in Kazakhstan corporate sector has either government or private owned companies, it requires careful

⁴ *Work/Publications/Corporate-Governance/FRC-response-fo-the-Green-Paper-on-the-EU- The European Commission (2011). Green paper The EU corporate governance framework http://ec.europa.eu/internal_market/company/docs/modern/com2011-164_en.pdf#page=2 (24.04.2022).*

consideration and evaluation prior to an implementation of an internal body that will supervise companies compliance with corporate code. Another sensitive issue is whether such body should be an independent or state controlled. These matters might have various effects to the implementation of «comply or explain» principle into Kazakhstan's corporate practice and development.

Thus, as international practice shows, first, the adoption of an appropriate corporate governance code based on «comply or explain» principle can enhance sustainable corporate development in Kazakhstan. Second, carefully considered pros and cons of the implementation of the «comply or explain» concept into the Kazakhstan's corporate traditions. Finally, Kazakhstan need careful and balanced introduction of an entity that monitor companies, either private or government owned, compliance or explanations with corporate code.

Conclusion

In conclusion, this paper has focused on the growing trend of increased uninformative explanations provided by private companies for non-compliance to the UK's Corporate Governance Code provisions towards the «comply or explain» principle. An identified negligence of private companies to this principle can have a detrimental effect on the quality of explanations and corporate governance performance. Looking towards implementation of international experience, namely, creation of sovereign authority, it has been concluded that this practice

cannot be adopted in the UK due to its practical limitations and flawed mechanisms.

It can be concluded that there is an undoubted necessity in carrying out more research, which will contribute to development of sound solutions for the practical usage of the «comply or explain» principle along with retaining its originality. Particularly, academics in cooperation with the experts of the FRC should give a clear definition of «explanation quality». Expanding some of the literature results in terms of real examples of companies' corporate governance failure due to provided poor quality explanations would constitute to the understanding the nature of the issue and generate better solutions.

In relation to Kazakhstan, adoption of national corporate code based on UK's corporate governance approach, particularly on «comply or explain» principle will be a major achievement at the national level, contributing to the further development of the regulatory environment, improvement of the quality of corporate governance and increase the investment attractiveness of domestic private and government owned companies.

Additionally, as existing international practice shows, allocation of special monitoring body should carefully consider domestic characteristics of a corporate sector. Therefore, more research should be carried out in these matters with deep internal market evaluation prior to allocation of such entity.

REFERENCES

1. Seidl, D., Sanderson, P., & Roberts, J. *Applying the «comply-or-explain» principle: discursive legitimacy tactics with regard to codes of corporate governance*. *Journal of Management & Governance*, 2013. 17(3), 791-826.
2. Mallin A.C. *Corporate Governance*. Oxford University Press, 4th ed. *Creating better boards and limitations in UK corporate governance, 1992-2010. through codification: Possibilities Business History*, 55(3), 348-374.
3. Keay, A. (2014). *Comply or explain in corporate governance codes: in need of greater regulatory oversight*. *Legal Studies*, 34(2), 279-304.
4. Arcot, S., Bruno, V., & Faure-Grimaud, A. (2010). *Corporate governance in the UK: Is the comply or explain approach working?*. *International Review of Law and Economics*, 30 (2), 193-201.
5. MacNeil, I., & Li, X. (2006). «Comply or Explain»: market discipline and non-compliance with the Combined Code. *Corporate Governance: An International Review*, 14(5), 486-496.
6. Shrivs, P. J., & Brennan, N. M. (2015). *A typology for exploring the quality non-compliance with UK corporate governance regulations*. *The British of explanations for (1)*, 85-99 *Accounting Review*.